

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
завідувач кафедри ФМФР

(Гончаренко О.М.)

“ 26 ” травня 2016 р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.03050801 «Фінанси і кредит»**

за темою:

**ІНВЕСТИЦІЙ ПОРТФЕЛЬ ІСІ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ
ФОРМУВАННЯ**

Виконавець

студент фінансово-економічного
факультету

Сергєєв Микита Олегович

/підпис/

Науковий керівник

кандидат економічних наук, доцент

Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

Одеса 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОРТФЕЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В КОНТЕКСТІ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	
1.1. Історія, сутність інвестиційної діяльності та портфельного інвестування	6
1.2. Розвиток інститутів спільного інвестування як суб'єктів інвестиційної діяльності	10
1.3. Дохідність, ризик: основні концепції аналізу портфельних інвестицій	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОРТФЕЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	
2.1. Аналіз впливу типу фонду на його інвестиційний портфель та рівень дохідності	27
2.2. Аналіз інвестиційної стратегії та основних показників діяльності інвестиційного фонду ПАТ ЗНКІФ «Синергія»	43
2.3. Оцінка результативності управління активами інвестиційного фонду ПАТ ЗНКІФ «Синергія 7»	48
РОЗДІЛ 3. МОЖЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	
3.1. Зарубіжний досвід портфельного інвестування ІСІ та можливість його використання в Україні	54
3.2. Перспективи результатів інвестиційної діяльності на ринку колективних інвестицій в Україні	61
ВИСНОВКИ	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	68

ВСТУП

Необхідність структурних перебудов національної економіки України вимагає залучення значного обсягу усіх видів ресурсів. Інвестування залучених ресурсів є одним з ключових питань, яке потребує ретельного дослідження та пошуку шляхів його вирішення. Сучасні умови розвитку та функціонування економічних систем вимагають постійного удосконалення та впровадження нових механізмів ведення господарської діяльності і інвестиційна діяльність не є винятком.

Ефективне розміщення та управління акумульованих фінансових ресурсів є передумовою побудови стійкої та здатної до оперативного реагування економічної системи. Однією з найперспективніших форм здійснення колективних інвестицій в національну економіку є використання інвестиційних фондів, зокрема інститутів спільного інвестування (ICI).

Проблеми підбору класу активів для інвестування, аналіз переваг і недоліків тієї або іншої інвестиційної стратегії в реаліях українського фінансового сектору є надзвичайно актуальними для сучасної економіки.

Актуальність магістерської роботи полягає в тому, що підбір оптимальної інвестиційної стратегії для інститутів спільного інвестування особливо важливий за умови глибинної кризи банківської системи, коли остання не здатна забезпечити дохідність, з поправкою на рівень інфляції. Відповідно, значна доля не капіталізованих коштів приватних осіб буде доступна на ринку і потенціал для розвитку індустрії достатньо високий.

Вивченню питань управління інвестицій займалось багато зарубіжних вчених. Серед «Великих» імен неможливо не виділити таких особистостей, як Б.Грехем, Г.Марковиц та У.Шарп. В подальшому цьому питанню в контексті інститутів спільного інвестування присвятили праці багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених. Так, серед вітчизняних вчених вагомий, внесок у дослідження цього питання зробили А. Шпанко, А. Єрмоменко, В. Кабанова, С.З.Мошенський, О.С. Колесник, Т.Д. Косова та ін.

Метою даної роботи є: дослідження сутності портфельних інвестицій інститутів спільного інвестування, принципи формування портфелю та структури цих інвестицій; визначення переваг та недоліків, а також перспектив подальшого функціонування та розвитку ринку спільного інвестування в Україні.

Під час написання даної роботи використано методи аналізу та узагальнення, за допомогою якого проведено визначення сутнісних характеристик діяльності ринку спільного інвестування як елементу загального ринку інвестування. Використано метод наукової абстракції для виділення переваг та недоліків доцільності функціонування та розвитку діяльності ІСІ. Також були використані системний та порівняльний методи дослідження.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають при здійсненні інвестиційними інститутами діяльності по спільному інвестуванню, а також при здійсненні інвестиційними посередниками в якості торговців цінними паперами діяльності по випуску цінних паперів, комісійної та комерційної діяльності по цінних паперах.

Об'єктом дослідження є система інститутів спільного інвестування та особливості їх інвестиційної діяльності на ринку цінних паперів в Україні.

Дослідження у роботі спрямовані на визначенні поняття портфельних інвестицій інститутів спільного інвестування, аналіз особливостей їх господарської діяльності, а також виявлення недоліків та розробка основних напрямків вдосконалення діяльності інвестиційних фондів на ринку цінних паперів.

Дослідження особливостей і проблем діяльності інвестиційних фондів та інвестиційних компаній має не лише важливе наукове значення, воно також може бути корисним і в практичних справах, зокрема в справі оцінки ефективності управління фондом і, відповідно, доцільності вкладання коштів в вибраний фонду з позиції приватного інвестора.

Перший розділ випускної роботи розкриває основні теоретичні моменти, пов'язані, насамперед, з теорією портфельного керування в контексті діяльності інститутів спільного інвестування, а також визначає основні функції українського інвестиційного ринку та ролі, які відіграє ринок відповідно з цими функціями в ринковій економіці. Цей розділ виявляє основні концепції аналізу портфельних інвестицій в інститутах спільного інвестування через призму дохідності та ризику.

Друга частина випускної роботи сфокусована на аналізі портфельних інвестицій інститутів спільного інвестування в Україні та ефективності їх діяльності в цілому. Зокрема був проаналізований вплив тупи фонду на його інвестиційний портфель та фактичну прибутковість, висвітлена динаміка основних індикаторів дохідності інвестиційного ринку за сучасних умов української економіки. В процесі аналізу були виявлені як прогресивні позитивні моменти так і регресивні негативні, які відображаються на діяльності ІСІ. Також була проаналізована інвестиційна стратегія та основні показники діяльності інвестиційного фонду ПАТ ЗНКІФ «Синергія» та оцінка результативності управління активами інвестиційного фонду ПАТ ЗНКІФ «Синергія 7».

Третій розділ випускної роботи розкриває зарубіжний досвід формування інвестиційних портфелів ІСІ насамперед в високорозвинених країнах та можливість його використання в Україні. Також були розглянуті шляхи покращення результатів інвестиційної діяльності на ринку колективних інвестицій в Україні та потенціал даного ринку.

ВИСНОВКИ

На завершення магістерської роботи узагальнимо основні результати дослідження. Перш за все хочеться відмітити, що інвестиційний сектор в Україні, насамперед, є дуже молодого галуззю, що дає як потенціал для стрімкого розвитку, так і накладає додаткові ризики. На сьогоднішній день українському капіталізму в цілому виповнилось трохи більше 20 років, що порівняно до країн заходу є малим проміжком часу, але навіть за цей час вітчизняний фінансовий сектор пройшов через низку глобальних та локальних циклів, які заклали фундамент його подальшого розвитку.

У сучасному світі фінансові ринки та інститути є основною рушійною силою глобальної економіки, що робить неможливим нормальне функціонування національної економіки без розвинутого фондового ринку і ефективної діяльності інститутів спільного інвестування, як одного з ключових гравців фондового ринку.

Підсумовуючи, необхідно виділити що дохідність портфельних інвестицій ІСІ в Україні сильно корелює з загальною дохідністю фондового ринку. Незалежно від типу фонду та структури його портфелю, динаміка фондового ринку є основним мірилом результативності та ефективності ринку колективних інвестицій, впливаючи не тільки на формування портфелю фонду та його прибутковість, чи на сукупну результативність ринку ІСІ, але й на кількість фондів того або іншого типу в індустрії.

Аналіз двох фондів показав, що добре диверсифікований портфель здатний знизити індивідуальний ризик при інвестиційній діяльності і навіть зробити його меншим за ризик індексу, який одночасно є бенчмарком фонду, що особливо актуально при нинішньому спадному ринку. Нажаль зниження портфельного ризику недостатньо для ефективного функціонування окремо взятого фонду чи ринку ІСІ в цілому через наявність складових, які знаходяться в компетенції інститутів державного регулювання.

Окрім ефективного управління портфелями існуючих фондів, розвиток і збільшення прибутковості індустрії ІСІ можливий за умови створення ефективної системи інститутів спільного інвестування та сприятливого інвестиційного клімату в країні з боку держави. Мінімальним об'єм питань для вирішення є наступний:

1. удосконалити інституційну складову ринку спільного інвестування, шляхом створення сприятливих організаційно-правових умов для суттєвого нарощення обсягів діяльності ІСІ, насамперед повністю публічних інвестиційних фондів;
2. забезпечити інформаційну прозорість діяльності інститутів спільного інвестування, зокрема щодо процедур інвестування коштів, динаміки чистих активів та розміру комісійних, структури портфелю фонду, його менеджменту та власників;
3. забезпечити проведення постійного моніторингу, ренкінгування та рейтингування діяльності інвестиційних фондів і компаній з управління активами та оприлюднення отриманих результатів за допомогою засобів масової інформації та можливостей Інтернету;
4. впровадити ефективні компенсаційні механізми гарантування законних інтересів фізичних осіб - вкладників пайових інвестиційних фондів та акціонерів корпоративних фондів.

Запропоновані заходи сприятимуть збільшенню притоку коштів на вітчизняних фондовий ринок через ІСІ, підвищать їх ефективність та додатково створять сталий попит на цінні папери українських емітентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Шарп У. и др. Инвестиции. — М.: ИНФРА-М: НФПК, 1999. — X, 1027 с.
2. Грэхем Б., Додд Д. Анализ ценных бумаг. — М.: Вильямс, 2016. — 880 с.
3. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов — М.: ЗАО «Олимп—Бизнес», 2008. — 1008 с.
4. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. — К.: Знання, 2010. — 532 с.
5. Закон України «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)»// Голос України, 26.03.2001.
6. Закон України «Про інститути спільного інвестування»// Голос України, 05.07.2012
7. Річний огляд інвестиційного ринку України від УАІБ за 2012-2013 роки.
8. Річний огляд інвестиційного ринку України від УАІБ за 2010 рік.
9. Річний огляд інвестиційного ринку України від УАІБ за 2015 рік.
10. ПАТ "ЗНКІФ "Синергія" – звітні дані на Інтернет сайті Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України // <http://www.smida.gov.ua>
11. ПАТ "ЗНКІФ "Синергія 7" – звітні дані на Інтернет сайті Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України // <http://www.smida.gov.ua>
12. Огляд інвестиційного ринку України від УАІБ за перший квартал 2016 р.
13. Биржевая деятельность. Учебник/Под ред. проф. А. Г. Грязновой, проф. Р. В. Корнеевой, 3-е изд., - М.: Финансы и статистика, 2003.- 457 с.
14. Бородулин В. Рынки ценных бумаг США. - М.: Московская центральная фондовая биржа, 2004г.- 520 с.
15. Буренин А. Н. Фьючерсные, форвардные и опционные рынки. - М.: Тривола, 2002.- 240с.
16. Быков А. В. и др. Биржевая торговля. ИСИ - что это такое? - Красноярск: Скиф, 2004.- 163с.
17. Варенков С. В. Инвестиционный сертификат, как особый фондовый инструмент // Фондовый рынок, №39, 2003.- с. 39-42.

18. Васильев Г. А., Каменева Н. Г. Организация фондового рынка в Западной Европе / ВЗФЭИ. - М.: Экономическое образование, 2003.- 324 с.
19. Васильев Г. А., Каменева Н. Г. Фондовый рынок и товарные биржи., 3-е изд. переработанное. - М.: Высшая школа, 2001.-317с.
20. <http://www.uaib.com.ua/> – офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу
21. <http://www.kinto.com.ua/> – офіційний сайт компанії по управлінню активами КІНТО
22. <http://www.ssmc.gov.ua/> – офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
23. <http://www.smida.gov.ua/> – офіційний сайт Державного комітету з цінних паперів та фондового ринку України
24. <http://index.minfin.com.ua/index/rate/> – офіційний сайт найкрупнішого незалежного фінансово порталу в Україні
25. <http://www.pfts.ua/> – офіційна сторінка фондової біржі ПФТС
26. <http://ru.investing.com/indices/pfts-chart> - графік індексу ПФТС
27. <http://investfunds.ua/> - дані щодо першого в Україні аналога ETF
28. Голубович А. Д., Миримская О. М. Биржевая торговля и инвестирование в США., 5-е изд. - М.: МЕНАТЕП-ИНФОРМ, 2004.-678 с.
29. Гудков Ф. В. Инвестиции и ценные бумаги. - М.: ИНФРА-М, 2001.- 263 с.
30. Дегтярева О. И., Кандинская О. А. Биржевое дело, 2-е изд. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2002.-237с.
31. Каратуев А. Г. Ценные бумаги: виды и разновидности. // Учебное пособие. - М.: Деловая литература, 2000.- 256 с.
32. Крейдич І. М. Оцінка діяльності інститутів спільного інвестування в Україні // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2009. – № 6. – с. 11–18.
33. Кубліков В. К. Формування ринку цінних паперів в Україні: державне регулювання. – Одеса: Астропринт, 2008. – 328 с.